

סיפורים קצרים וזיכרונות מפי איתן צהרי

נכתב בדצמבר 2017

עין השופט

חלק שלישי

👁️ תקופת המילואים:

נסיעה בתפקיד עם הג'יפ

בתקופה שאחרי מלחמת יום כיפור, בישיבה האין סופית בגולן למשך של יותר מחצי שנה, זכינו בכל בוקר להשכמה לנסיעות ב"תפקיד" עם שולם. באחד הבקרים נסענו בחלק המזרחי של הגולן, בירידה על סלעים ענקיים - סלעי מגור - הבנו שאם נמשיך קדימה ניתקע ולא נוכל למצוא תירוץ למה אנחנו שם. שולם הרים קשר לסמ"מ צביקה ואמר לו: אל תשאל שאלות, קח את החברה שלך - צוות הג'יפ - ותגיע לנקודה שבה נעצור אותך. נשלחתי על ידי שולם לחכות לו על הכביש והלכתי ברגל ב"מעלה המורד" הזה. כאשר הגיע צביקה אמרתי לו: "אני לא יכול לומר לך" - בוא אתי. צביקה שאל - מה?? ואמרתי לו - תבוא תראה, לא יכול לומר. הם חשבו שעלינו על מוקש או משהו אחר - ואמרתי שכולם בסדר. הגענו לגייפ ואי אפשר היה לזוז, לא קדימה ולא אחורה. הרמנו את הג'יפ בידינו, העברנו אותו מעל הסלעים כעשרות מטרים - וכך ירדנו עד המקום הכי נמוך והמשכנו בנסיעה. זאת הייתה הפעם הראשונה שראיתי את שולם חושש.

הפצוע הסורי

בשלהי המלחמה קיבלנו שולם, מ"מ הסיור שלי, ואנוכי הוראה להגיע למקום החטיבה בקונטרה.

נסענו בכביש ופתאום ראינו הרבה חיילים ישראלים ליד אחד ממעברי המים שמתחת לכביש.

הם היו מאד נסערים. עצרנו לידם. ראינו שהם מבוהלים מאד.

הם אמרו לנו בקול שקט ומפוחד: "יש כאן מישהו מתחת לגשר".

לקחתי את הקלצ'ניקוב ש"קיבלתי במתנה" מהצבא הסורי, דרכתי אותו ונצרתני.

ניגשתי בזהירות רבה למקום ממנו אפשר לראות מי האיש. סימנתי לו שיבוא.

ראיתי חייל סורי מפוחד ופצוע, עם חור כניסה ברגל אחת וחור יציאה ברגל השנייה.

הרמתי אותו בידי על הגיף ונסענו עמו לקונטרה, לתאג"ד.

המשכתי את חיי מבלי לזכור את הסיפור הזה. עד שהגיע המקרה של **אלאור עזריה**

"**הפטריוט ללא פשרות**". אז חזר אלי זיכרון הסיפור.

סיפור האוטובוס

את כל שנותיי במילואים עשיתי בגדוד שריון, בתפקיד של סייר, שפירושו המעשי הוא בדרך כלל, לקבל הוראה דרך הקשר - ולהוביל כוח טנקים לפי הפקודה. באחד מאימוני הניווט, שמתחילים בהליכה לחימוש, לחתום על גיף, למלא דלק ולהתחיל לשוט במדבר לפי המפה - הייתי כרגיל נהג הגיף של שולם, מפקד המחלקה. על המפה יש נקודות מוגדרות - ולפי זה צריך לנוע.

בסיור האימון הזה הגענו לנחל פראן. כמו שהתקרבנו לערוץ הנחל היבש, שלא זורמים בו מים, ראו עיני אוטובוס ששקע בתשתית של חצץ דק וטובעני - עד הצוואר. כל גובה הגלגלים היה בתוך החצץ. לא הספקתי לומר: "מעניין מי האידיוט שנכנס לכאן עם אוטובוס", שהעבירות בערוץ זה היא לא משהו שאפשר לסמוך עליו, והנה התשובה ניצבת למול עיני. הטייל האובססיבי, מנחם מרכוס, איתו העברתי חלק גדול מהשרות בנח"ל, בחצבה, מכריז: "רק ראיתי אותך וידעתי שאנחנו בחוץ". תשמע, אמרתי לו, בוא ננסה, אינני מבטיח דבר. סידרתי את הגיפים לפי הסדר ולפי הכוח, קשרתי אותם עם כבלים שניים שניים, ואמרתי לנהגים שלא יעשו דבר אלא יסתכלו על הסימנים שלי. מתחנו את הכבלים בנסיעה מאד איטית של הגיפים קדימה – והפלא ופלא - האוטובוס יצא.

שנים לא ראיתי את מנחם מרכוס, אתו הייתי בידידות גדולה בחצבה. לימים, נפגשנו בכפר יחזקאל. ברגע ראשון לא הכרתי אותו, אחרי עשרות שנים שלא התראינו, ואז הוא הזדהה והזכיר לי את סיפור האוטובוס. נשארתי בעיניו מזוהה עם הסיפור הזה. בהזדמנות אחרת פגש את אחי באמצע הרחוב בחיפה, ולפני שנאמר השלום - הוא כבר סיפר לאחי את כל הסיפור. זאת הייתה דרישת השלום שהאח שלי העביר אלי.

לבסוף, סיפור עממי קצר:

יענק'ל, ברל ושמר'ל רצו לנסוע ליפן. בשגרירות נאמר להם שכדי להגיע ליפן הם צריכים שמות יפנים. מהיכן ניקח שמות יפנים? אמרו להם - אנחנו נעזור לכם.

וכך: יענק'ל יהיה יוק, ברל יהיה בוק ואז שמר'ל אמר - אני לא נוסע.

והמבין יבין.

סיפור משעשע:

מעשה שהיה:

בתקופה שאחרי מלחמת לבנון השנייה, גדוד המילואים שלי קיבל צו לתעסוקה בלבנון.

בזמן ההוא כבר לא היה כל כך "נחמד" בלבנון. גויסנו למחנה פילון בראש פינה, ישנו בסככות הטנקים, בין הטנקים (מזל שאף אחד לא החליט להניע ולנסוע). למחרת בבוקר נסענו כל הגדוד לקריית שמונה, כדי להתארגן לכניסה ללבנון.

היה יום שמש סתווית ונעימה ואני ישבתי על ג'יפ הסיור ונהניתי מחמימות השמש. חברי עמדו במרחק של כ- 10 מטר ממני. פתאום אני רואה שמתקרב אליהם צעיר חרדי, לפי חזות פניו - ומתחיל לדבר אתם. ראיתי שחברי מצביעים לכיווני. הוא בא אלי והתחיל לנסות לשכנע אותי להניח תפילין - כי בלבנון מסוכן וזה ישמור עלי. ניסיתי לגרש אותו והוא בשלו. עד שנזכרתי בסיפור של חבר, מנחם מעין חרוד, שסיפר לי על ניסיון שלו בעניין - ואמרתי לו: "תשמע אני בכלל לא יהודי, אני צירקסי". תוך שניה הוא נעלם כלא היה.

גלגלנו אינו עמנו

באחת מתקופות המילואים, יצאנו כרגיל לניוטים באזור הדרומי של ערד. שטח מלא אבנים ושיבושי דרך, מאד לא נעים לנסיעה.

אנו נוסעים, נוסעים, נוסעים ופתאום מתעורר מכשיר הקשר ומשמיע את המשפט הבא, שיצא מפיו של רפי: "גלגלנו אינו עמנו".

לא בדיוק הבנו על מה מדובר, אבל חזרנו לגייפ הפגוע ואכן הוא עמד על שלושה גלגלים והרביעי התגלגל ונעלם בשטח - ועמו הבורג החסר.

התקלה קרתה בגלל שהבורג לא היה מהודק. מצאתי את הגלגל בתעלה לצידי הכביש - אבל הבורג לא היה.

נשארנו עם שלושה ברגים לגלגל הזה, כאשר צריכים להיות ארבעה. הורדתי בורג מאחד הגלגלים המחוזקים היטב, חיזקתי את כל שאר הברגים בגלגלים והמשכנו בדרך. האמירה הזו הפכה לסוג של פולקלור בין החברה.

מקלחת קרה

באחת הפעמים היה לנו אימון בצאלים, בתקופת החורף. עברנו אימון גדוד בגייסות מלאים. מכיוון שלטנקים יש טבע כזה לטחון את האבק עד דק - כך שכל הנמצא באימון אינו יכול לומר שאינו מלוכלך. החורף היה קר מאד מאד. לאחר האימון הלכתי עם מיכאל סנה להתקלח במקלחות של צאלים. סנה נגע במים, התחלחל מהקור וברח. אני נשארתי במקלחת והתקלחתי לפי כל הכללים. מאז נתן לי מיכאל סנה את התואר: החייל הכי נקי בצאלים.

התעלול האחרון

באחת הפעמים, התגייסנו למילואים לאימון גדוד באזור צאלים. הצטיידנו בכל הנדרש ויצאנו "ביוזמה עצמית" למקום קצת חורג משטחי האימונים בהוראה שקיבלנו. באורח פלא מצאנו עצמנו בסבחת ברדאוויל, שבשום אופן אינה קרובה לשטחי האמונים. נסענו עד קצה הימה, התחלת הים התיכון. כאשר חזרנו לרפיח, ששימש באותו הזמן פיקוד האימונים - נסענו שלושה ג'יפים בשיירה. אני נהגתי בראשון. כמו על פי סידור מיוחד - הגיעה אלינו משטרה צבאית ועצרה אותנו. לא חגרתי חגורה כי לא הייתה חגורה בג'יפ. השוטר הצבאי אמר לנו: תסתובבו ובואו אחרינו לבסיס המשטרה צבאית. נסענו והגענו לבסיס המשטרה וקראו לי להיכנס לאולם המשפטים. אחרי טקס ההיכרות, התלונה וחתימתי עליה - אמרו לי לחכות בחוץ. בחוץ חיכו כל חברי ממחלקת הסיור. במחלקה היה לנו חבר שזכה משולם המפקד לשם "תימני גליציאנר". גליציאנר הוא סוג של בן אדם שהוא כמו חתול, תמיד נופל על הרגלים. הוא ניגש אלי ואומר לי: "על הרכב עלה, נוסעים". ענית לו שיש בעיה ואיני יכול לנסוע - והוא בשלו: "תעלה, נוסעים, נוסעים". רק אז קרא לי ואמר: "בוא תראה": בכיס החולצה שלו נמצא טופס התלונה וכמובן בבית המשפט לא היה דבר בענייני. לא שם, לא מספר ולא כלום. עלינו על הג'יפים והמשכנו בנסיעה כאילו לא קרה דבר.

הובלת צינורות פלסטיק לשארם א שייח' - דרך אילת

בשנים שבין מלחמת ששת הימים למלחמת יום כיפור נהגנו להוביל חומרים שונים לסיני - עד שארם א שייח'. קבלנים עבדו שם ואנו נהגנו, במפעל ההובלה של עין השופט, להוביל אליהם חומרים לפי דרישתם.

יום אחד, העמסתי על המשאית באזור חיפה צינורות של מים, מפלסטיק, באורך של 12 מטר, שהיה קשה מאד לקשור אותם לעגלה - כי הם גמישים וחלקים. קשרתי כמיטב יכולתי ונסעתי הביתה לישון היטב.

אחי אייל, שהביע את רצונו להתלוות אלי, הצטרף לנסיעה עד אילת. באילת הצינורות התחילו להראות סימנים של רצון לנפילה. למזלי, אחי היה איתי. הפלנו את כל הצינורות ארצה והעמסנו אותם מחדש, אחד אחד, בצורה טובה יותר. חשבתי שאילו הייתי לבד - אין לי מושג מה הייתי עושה.

הגענו בשלום לשארם א שייח', פרקנו את הצינורות - ובדרך חזרה העמסנו באילת משא לצפון. בזאת תמה ההרפתקה.

נסיעה לאילת עם מיכל, בהיותה בת עשר

במסגרת עבודתי כנהג משאית, תחילה בקואופרטיב עין השופט, ולאחר מכן ב"תבור" וב"תש"ח", נהגתי לקחת מדי פעם את אחד הילדים לסיבוב - לפי התאמת העבודה והעניין. בין היתר הם נסעו איתי למילובר, בזמן היותי נהג תערובת, שם הכירו אותם אנשי הצוות וקיבלום בברכה, לאילת, לדרום ואף בעונת התחמיץ נהגתי להחליף את אחד הנהגים ונסעתי עמם להביא את הירק הקצור לבור התחמיץ. באחד מימי הקיץ הלוהטים, קיבלתי עם המשאית שלי "נסיעה טובה" לאילת. "נסיעה טובה" פירושה נסיעה עם החזרה של מטען לצפון. לנסיעה זו לקחתי את מיכל, שהייתה בערך בת עשר. נסענו בחום נוראי ואחרי עין יהב קרה מה שנהגי משאיות הכי שונאים - פיצוץ אדיר של אחד מגלגלי המשאית. עצרתי בצד וכאשר מיכל פתחה את הדלת כדי לרדת - שמעתי אותה אומרת: "לא יכול להיות" ... "מה לא יכול להיות פה?" שאלתי, והיא אמרה-שאלה: "כל כך חם פה?" ירדתי, החלפתי גלגל והמשכנו בדרך בתוך הקבינה הממוזגת.

אהבת הספורט

עם בואי לעין השופט נהגתי לעסוק בספורט לאחר שעות העבודה. הייתי יוצא לריצות ארוכות בשטחי השדות והיערות - וההנאה מכך הייתה רבה. בהמשך הצטרפתי לקבוצת הספורט של המועצה האזורית ובמסגרת זאת נסעתי מספר פעמים לצליחת הכנרת, לריצות של חצאי מרתון וכן למרוצי התבור. באחת הפעמים של מרוץ התבור ניר הצטרף אלי. לקראת האימונים לריצות חצי המרתון עברנו, במסגרת המועצה, בדיקה בווינגייט, כדי לבדוק את הכושר שלנו. התברר שהיה לי נפח ריאות של 7.5 ליטר, הנחשב לנפח מאד גבוה, כנראה בזכות האימונים. כמובן שהדבר עזר לי לעמוד בכושר של הריצות והשחייה. באחת השבתות החלטתי לרוץ למשק בבית שערים, מרחק של כ- 20 ק"מ. יצאתי לריצה כאשר מיכל וניר מלווים אותי בנסיעה באופניים. עברנו בהצלחה את הריצה/נסיעה. החוויה נשארה חקוקה בזיכרונו - ולא היה סיפוק גדול מזה.

